

ศึกษาวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์
นิกายโรมันคาทอลิก : กรณีศึกษาวัดแม่พระลูกประคำกาลหວ່າ
The Musical Study of the Greatness of Roman Catholic :
Case Study the Holy Rosary Church Bangkok

พีระพงศ์ ขอบชื่นสุข*
Peerapong Chobcheunsuk

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร
มหาบัณฑิต สาขามนุษยดุริยางควิทยา
คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การศึกษาวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก: กรณีศึกษาวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัรมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก วัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัรวีธีดำเนินการประกอบด้วยการศึกษาจากข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์วิทยากรนักดนตรี

จากการศึกษาพบว่า เพลงนมัสการ หมายถึง บทเพลงชนิดใดๆ ที่มีความเหมาะสมถูกต้องสอดคล้อง และตั้งอยู่บนพื้นฐานของศาสนศาสตร์ เพื่อที่ประชุมใช้ร้องในการนมัสการอันเป็นการแสดงออกซึ่งการสรรเสริญพระเจ้า การอธิษฐาน อ้อนวอน เชื่อและวางใจ การขอบพระคุณพระเจ้า การเล้าโลมหรือการยืนยันในหลักข้อเชื่อ บทเพลงนมัสการต่างๆ ล้วนมีความหมายที่แสดงถึงการวิงวอนและการสรรเสริญพระเจ้าหรือบุคคลสำคัญทางศาสนาคริสต์เป็นหลัก โดยทุกบทเพลงที่ประกอบในพิธีกรรมล้วนทำหน้าที่สนับสนุนและเกื้อหนุนการประกอบพิธีกรรมที่จะประกอบขึ้น ซึ่งวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกของวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัรมีมาตั้งแต่ในอดีตและได้รับการถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน ดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกนี้ เป็นดนตรีที่มีจุดประสงค์เพื่อเป็นการนมัสการพระเจ้า นักดนตรีส่วนใหญ่เป็นผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก และอีกส่วนเป็นนักเรียนและผู้สนใจในการเล่นดนตรี เพลงนมัสการเป็นเพลงที่ใช้ในการนมัสการพระเจ้า โดยใช้ในพิธีต่างๆ ตลอดทั้งปีพิธีกรรมของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก มีวันประกอบพิธีกรรมโดยอิงจากปฏิทินของชาวยิว ซึ่งในแต่ละปีจะกำหนดวันประกอบพิธีกรรมต่างๆ ตามทางพระศาสนจักร หรือวาติกันเป็นผู้ประกาศ โดยจะเริ่มเดือนแรกคือเดือนพฤศจิกายนเป็นวันสมโภชน์พระคริสต์เจ้า กษัตริย์ของจักรวาล ต่อด้วยเทศกาลเตรียมรับเสด็จเป็นเวลาโดยประมาณ 4 สัปดาห์ ในวันที่ 24 เดือนธันวาคม เป็นช่วงคริสต์มาส หรือคริสต์สมภพ ช่วงนี้จะมีการเฉลิมฉลองจนถึงกลางเดือนมกราคม ซึ่งเป็นวันสมโภชพระคริสต์เจ้า และหลังจากนั้นจะเป็นเทศกาลธรรมดา และจะเริ่มต้นเทศกาลมหา

พรตประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งจะตรงกับวันพุธ เรียกว่าวันพุธรับเข้า ระยะเวลาประมาณ 5 สัปดาห์ จากนั้นจะเข้าช่วงอาทิตย์ไบลาน หรือเรียกว่าสัปดาห์พระทรมาน พิธีกรรมต่างๆ จะเป็นลักษณะเช่นนี้ทุกๆปี เพลงที่ใช้ในการบรรเลงส่วนใหญ่จะมาจากหนังสือเพลงประสานใจซึ่งเป็นหนังสือที่แต่ละวัดจัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเผยแพร่แก่คริสต์ศาสนิกชนทั่วไป และเพลงที่แต่งขึ้นใหม่ โดยในการเลือกเพลงต่าง ๆ นั้น จะเลือกเพลงให้เข้ากับเทศกาลนั้นๆ ผู้ขับร้องจะเป็นผู้เลือกเพลงมีทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย นักดนตรีและนักขับร้องจะแต่งกายตามเทศกาลการร้องจะเป็นการร้องประสานเพลง

จากการวิเคราะห์ดนตรีการนมัสการในวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ ใช้เสียงร้องเป็นหลักทั้งเสียงร้องชายและหญิง และร้องพร้อมกันในบางเพลง โดยมีออร์แกนเล่นประกอบ ในลักษณะการดำเนินทำนองแบบโฮโมโฟนีใช้ระบบเสียงแบบไดอะทอนิก ที่มีรูปลักษณะของท่วงทำนองเป็นแบบเชื่อมโยงต่อเนื่องกันรูปแบบการประพันธ์ส่วนใหญ่เป็นแบบ Stopic Form and variation บทเพลงนมัสการต่างๆ ล้วนมีความหมายที่แสดงถึงการวิงวอนและการสรรเสริญพระเจ้าหรือบุคคลสำคัญทางศาสนาคริสต์เป็นหลัก โดยทุกบทเพลงที่ประกอบในพิธีกรรมล้วนทำหน้าที่สนับสนุนและเกื้อหนุนการประกอบพิธีกรรมที่จะประกอบขึ้นภายในวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ ทั้งสิ้น

คำสำคัญ: เพลงนมัสการ

Abstract

The aim of the study is to study music used for paying homage in the Catholic religion of Holy Rosary Church by using datum from recordings, documental interviews, experts and musicians. It is known that...Music Christianity Hymn of Holy Rosary Church began many years ago and is played in this time. Christianity Hymn is played in churches

to pay homage to God. Most musicians are Catholic, and some are students who are interested in playing musical instruments.

The songs are for paying homage to God in ceremonies each year in Roman Catholic established from the Jewish calendar at specific times or as announced by the Vatican. November is the first celebration month to worship God, Jesus Christ, King of the Universe. After four weeks, Christmas is celebrated on the 24th December, until the middle of January. Then normal festivals are celebrated like MahaProt in the middle of February. It must be held on a Wednesday called “Inner Wednesday” that lasts about five weeks. Next is “Bailaan Sunday” or the week of suffering for God. These happen yearly. Songs used in ceremonies are from older music books or some newly written ones. To select songs, singers may select them by themselves in both English and Thai. Musicians and singers may be dressed in costumes that are suitable to each festivals.

From the critic, the Christianity Hymn of Holy Rosary Church voices of males and females are principally used including some singing that they sing together by using organs in Homophony (harmonic) style, twelve Western Tuning Systems, Melodic Contour and Conjunction, most poems are in Stopic Form and variation and their meanings are to beg or praise God or important people in the Catholic Religion. Each song used in the ceremonies are to be supportive of having the ceremony in the Church.

Keyword: HYMN

บทนำ

ในสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 4 ศาสนาคริสต์ได้เข้ามาเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทยเป็นครั้งแรก โดยมิชชันนารีชาวโปรตุเกส แต่ประสบความล้มเหลวต่อมาเมื่อ พ.ศ.2230 ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช คณะมิชชันนารีฝรั่งเศสก็ได้เดินทางเข้ามาเผยแผ่ศาสนา และได้รับพระบรมราชานุญาตให้สามารถเผยแผ่ศาสนาและเปลี่ยนศาสนาได้อย่างอิสระ แต่มาภายหลังเมื่อสิ้นแผ่นดิน คณะมิชชันนารีได้ถูกจำกัดบทบาทลงและถูกผลักดันให้ออกนอกประเทศ เนื่องจากพวกขุนนางและกษัตริย์ระแวงว่าจะเข้ามาแทรกแซงการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบกับเหตุการณ์สงครามพม่าในช่วงปลายสมัยอยุธยาทำให้การเผยแผ่ศาสนาหยุดชะงักลง และได้มีการฟื้นฟูการเผยแผ่อีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ศาสนาคริสต์ที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนาในสังคมไทยตั้งแต่สมัยอดีตนั้นมี 2 นิกายใหญ่คือ นิกายโรมันคาทอลิกโดยมิชชันนารีชาวฝรั่งเศส และนิกายโปรเตสแตนต์โดยมิชชันนารีชาวอังกฤษ ฮอลันดา โปรตุเกส และอเมริกา นอกจากนี้ คริสตจักรแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของการเลือกใช้บทเพลง หรือท่วงทำนอง แต่เป้าหมายเดียวกันคือเพื่อนมัสการและสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า ดนตรีมีความสัมพันธ์กับการนมัสการอย่างมากนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันดนตรีเปรียบเสมือน “ล้อ” ที่หมุนขับเคลื่อนการนมัสการไปข้างหน้าเป็นพระวอพระตในภาษาแห่งสวรรค์.เป็นประจักษ์พยานในอุตรภาพของพระเจ้าและพระราชกิจของพระองค์ในแผนการแห่งความรอด.ดนตรีสามารถเป็นตัวกลางที่ช่วยให้เราสัมผัสการทรงสถิตของพระเจ้าได้แม้ในความลับลึกที่สุดของพระองค์.ยิ่งกว่านั้น.ดนตรีเป็นองค์ประกอบที่มีส่วนเกื้อหนุนบรรยากาศแห่งการนมัสการช่วยอุ้มเลี้ยงที่ประชุมให้เสียงที่ร้องออกมานั้นไพเราะยิ่งขึ้นอีกด้วย สำหรับพิธีกรรมทางคริสต์ศาสนาที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาในประเทศไทยมีหลายพิธีกรรมตามแต่ละเวลาและโอกาสต่างๆที่จัดขึ้นในแต่ละปี รวมถึงพิธีกรรมที่จัดขึ้นเฉพาะบุคคลด้วย

การประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในแต่ละพิธีกรรมล้วนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความศรัทธาและสร้างกิจกรรมทางศาสนาให้ดำรงอยู่สืบไป โดยลักษณะ

เด่นของการประกอบพิธีกรรมทางคริสต์ศาสนา คือ การขับร้อง “เพลงนมัสการ” ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีปรากฏร่วมอยู่กับการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เพลงนมัสการในคริสต์ศาสนาของประเทศไทยมีความสำคัญในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นภายในโบสถ์ มีรูปแบบวิธีการเป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน บทเพลงนมัสการแต่ละเพลงที่นำมาใช้ประกอบพิธีกรรมล้วนมีความหมายแตกต่างกันตามแต่บทบาทของเพลงที่มีความสอดคล้องกับพิธีกรรมและบริบทที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมนั้นๆ จึงส่งผลให้การเลือกใช้เพลงนมัสการและลำดับขั้นตอนในการประกอบพิธีกรรมอาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการจัดการและปัจจัยต่างๆ รอบด้านที่จะมีผลต่อการประกอบพิธีกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละโบสถ์ด้วย วัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ เป็นวัดเก่าแก่มีความเป็นมายาวนานพร้อมกับกรุงรัตนโกสินทร์ทำให้ผู้วิจัยเลือกศึกษาเพลงนมัสการต่างๆ ของวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ โดยกำหนดหัวข้อเรื่องศึกษาคือ ศึกษาวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกกรณีศึกษาวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ เพื่อการศึกษาประวัติความเป็นมาและบทบาทของเพลงนมัสการที่เป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมทางคริสต์ศาสนา รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์คุณลักษณะทางดนตรีและความหมายของเพลงนมัสการคริสต์ศาสนาในประเทศไทย โดยใช้กรณีศึกษาที่วัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ (Royal Academy, 2005).

วิธีวิจัย

การศึกษาและค้นคว้าวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก กรณีศึกษา วัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สังเกต สัมภาษณ์ บันทึกเสียงและบันทึกภาพที่เกี่ยวข้องกับเพลงและดนตรีนมัสการ จากนั้นได้นำข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมไว้มานำวิเคราะห์ เรียบเรียง เป็นผลของการศึกษาค้นคว้าที่สมบูรณ์ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. รวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ

2. ขั้นรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

2.1 สัมภาษณ์นักดนตรี ผู้ขับร้องเพลงนมัสการ และผู้ที่ประกอบพิธีของวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์

2.2 รวบรวมข้อมูลจากการบันทึกเสียง เช่น วีดิทัศน์และแถบบันทึกเสียงดนตรีบทเพลงนมัสการตลอดจนเสียงสัมภาษณ์ นำมาถอดความและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

3. ขั้นศึกษาข้อมูล

เรียบเรียงข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และข้อมูลภาคสนาม ประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ข้อสรุปของการวิจัย นำข้อมูลหลังจากเรียบเรียงมาตรวจสอบและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการปรับปรุงเพื่อทำการแก้ไขเพื่อให้ได้ความสมบูรณ์มากที่สุด

4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูล ประเด็นของการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนประเด็นจากการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม องค์ประกอบรูปแบบของดนตรีนมัสการ รวมถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีนมัสการมารวบรวมและวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาวัฒนธรรมการนมัสการในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกกรณีศึกษาวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ ดังนี้

1) ศึกษาลักษณะทั่วไปของวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกกรณีศึกษาวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์

2) ศึกษาลักษณะทั่วไปของวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์

3) ศึกษาประวัติความเป็นมาของชาวคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์

4) ศึกษาศาสนาความเชื่อ รวมทั้งประวัติความเป็นมาและแบบแผนวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกกรณีศึกษาวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์

- 5) ศึกษาวงดนตรี เครื่องดนตรีและวิธีการบรรเลงที่นำมาใช้ในวัฒนธรรมในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก ของวัดแม่พระลูกประคำ วัดกาลหว่าร์ โดยศึกษานักดนตรีและนักร้องการนมัสการในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก
- 6) ศึกษารูปแบบการบรรเลง ศึกษาบทเพลงและเนื้อร้องของเพลงนมัสการ

4.2 ศึกษาดนตรีและองค์ประกอบในเพลงนมัสการของผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกกรณีศึกษาวัดแม่พระลูกประคำ กาลหว่าร์ ดังนี้

- 1) ระบบเสียง
- 2) มาตราเสียง
- 3) กลุ่มเสียง
- 4) ขึ้นคู่เสียง
- 5) โครงสร้างของวลี
- 6) เนื้อร้องและการเอื้อน
- 7) อัตราจังหวะ
- 8) ความเร็ว
- 9) คีตลักษณ์ของบทเพลงคีตลักษณ์ทำนองหลักและการแปร
- 10) ความหมายของเพลง

2.5 ขั้นสรุปและอภิปรายผล

- 5.1 นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในแบบของพรรณนาวิเคราะห์
- 5.2 เรียบเรียงจัดทำบทสรุปที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล
- 5.3 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยและอภิปราย

ผู้วิจัยได้ผลการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 ส่วนคือ ผลการศึกษาวรรณกรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกและผลการศึกษาดนตรี

องค์ประกอบในเพลงนมัสการตามวัฒนธรรมของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก
กรณีวัดแม่พระลูกประคำ กาลหาวร์ ดังต่อไปนี้

ลักษณะทั่วไปของวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์นิกาย
โรมันคาทอลิกวัดแม่พระลูกประคำ กาลหาวร์ เป็นวัดเก่าแก่มีความเป็นมาพร้อมกับ
กรุงรัตนโกสินทร์สร้างโดยคณะนักบวชชาวโปรตุเกสลักษณะที่ตั้งวัดแม่พระ
ลูกประคำ กาลหาวร์ตั้งอยู่เลขที่ 1334 ซอยวานิช 2 ถนนโยธา ตลาดน้อย เขต
สัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร อยู่ในบริเวณโรงเรียนกุหลาบวิทยา ติดแม่น้ำเจ้าพระยา
จากการศึกษาข้อมูลชุมชนวัดแม่พระลูกประคำกาลหาวร์สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชน
ยังคงนับถือพระเยซู นักบุญและแม่พระ โดยใช้วัดแม่พระลูกประคำ กาลหาวร์ใน
การประกอบพิธีกรรมต่างๆ ชาวคริสต์เชื่อว่าการยอมมอบสติปัญญาและน้ำใจของ
ตนเองทั้งส้นแก่พระเจ้า เป็นการยอมมอบตนปฏิบัติตามพระวาจา(คำสอน) ของ
พระเจ้าและความเชื่อในพระเจ้ายิ่งหมายถึงความรักพระ-ของวัดแม่พระลูกประคำ
กาลหาวร์ เป็นกลุ่มสมาชิกจากบุคคลที่สมัครใจมาเล่นดนตรีถวายพระเจ้า เมื่อมีพิธี
มิสซา พิธีกรรม หรือกิจกรรมอื่นๆ นักดนตรี นักร้องเหล่านี้ก็จะมาช่วยกันบรรเลงและ
ขับร้องส่วนใหญ่ นักดนตรีจะเป็นนักเรียนของโรงเรียนกุหลาบวิทยา และประชาชนที่
อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงวัด มีการรวมตัวเพื่อฝึกซ้อมในวันจันทร์ถึงวันศุกร์และเรียน
ดนตรีในวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 10.00 – 12.00 น. โดยจะมีคุณอาจารย์จากภายใน
และภายนอกมาเป็นผู้สอนการเล่นเครื่องดนตรีในแต่ละประเภท สถานที่ฝึกซ้อมและ
เรียนเป็นอาคารที่อยู่ภายในของวัดแม่พระลูกประคำ กาลหาวร์

รูปแบบการบรรเลงประกอบพิธีกรรมจะเป็นการบรรเลงเครื่องดนตรีต่างๆ
ตามที่ได้กล่าวไปแล้วสลับกับการขับร้องบ้าง บรรเลงพร้อมการขับร้องบ้าง ซึ่งจะ
สลับกับพิธีกรรม นักดนตรีจะบรรเลงบนชั้นสอง โดยสามารถมองเห็นพิธีกรรมต่างๆ
ได้อย่างชัดเจน นอกจากการบรรเลงดนตรี การขับร้องของนักดนตรีแล้ว ผู้ที่เข้าร่วม
พิธีกรรมจะสามารถเปิดหนังสือเพลงร้องได้ โดยสามารถเปิดหนังสือตามตัวเลขหน้า
ที่ปรากฏบนป้ายไฟด้านหน้าของพิธีนั้นๆ บทเพลงและเนื้อร้องของเพลงนมัสการจะ
แบ่งออกเป็นส่วนบทเพลง และเพลงสวด ซึ่งสามารถบันทึกได้ในส่วนของบทเพลง

จำนวน 14 เพลง และเพลงสวดอีก 25 เพลง ส่วนเพลงอื่นๆที่ได้มีการขับร้องและบรรเลงยังมีอีกค่อนข้างมากซึ่งเป็นไปตามช่วงเทศกาล นักขับร้องและนักดนตรีจะเล่นเพลงตามช่วงเทศกาลนั้นๆโดยนักขับร้องจะเป็นผู้เลือกบทเพลง

องค์ประกอบของดนตรีนมัสการในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกกรณีวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ พบว่าบทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงและขับร้องมี 39 เพลง (รวมเพลงสวด) บทเพลงส่วนใหญ่เป็นเพลงภาษาไทย และเพลงภาษาอังกฤษ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของดนตรีที่ปรากฏให้เห็นในบทเพลงทั้งหมดเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

- สื่อดนตรี บทเพลงในพิธีกรรมต่างๆมีรูปแบบของการใช้สื่อสื่อดนตรี คุณลักษณะของเสียงการใช้เสียงร้องหลัก ที่มีทั้งเสียงร้องนำของนักร้องชายและนักร้องหญิงผลัดเปลี่ยนสลับกันขับร้อง หรืออาจขับร้องพร้อมกันในบางเพลง ในบางพิธีกรรมมีการใช้การขับร้องประสานเสียงเป็นเสียงร้องหลัก ซึ่งจะประสานประสานกับเสียงร้องหมู่ของผู้มาเข้าร่วมพิธี ประกอบกับออร์แกนทำให้คุณภาพของเสียงมีความดังเบาจึงทำให้ปริมาณของเสียงมีความดังกังวานมากจนจบพิธีการ

- ท่วงทำนองบทเพลงสวดต่างๆใช้ในพิธีกรรมจะมีการใช้ระบบเสียงแบบไดอะทอนิก มาตราเสียงที่ใช้ในบทเพลงก็เป็นแบบ Major หรือ Minor ตามแบบอย่างดนตรีตะวันตก ส่วนกลุ่มเสียงที่ใช้มักเป็นแบบ 7 เสียงมากที่สุดด้านขึ้นคู่เสียง ในบทเพลงสวดต่างๆส่วนมากมักใช้แบบขึ้นคู่ตามลำดับขึ้น ส่งผลให้ความห่างของช่วงเสียงในเพลงนมัสการต่างๆมักอยู่ในช่วงระยะหนึ่งช่วงเสียง

- จังหวะบทเพลงนมัสการต่างๆมักใช้การตกจังหวะแบบเน้นหนักในจังหวะหลักมากกว่าจังหวะรอง โดยปรากฏว่ามีการใช้อัตราจังหวะแบบอัตราจังหวะตายตัวชนิด 4 จังหวะต่อหนึ่งห้องเพลง (4/4)มากกว่าอัตราชนิดอื่น

- ความเร็วเพลงนมัสการต่างๆที่ใช้ประกอบพิธีกรรมมีความหลากหลายมากทั้งช้าและเร็ว ขึ้นอยู่กับบรรยากาศในช่วงของการประกอบพิธีกรรม

- เนื้อดนตรีใช้การดำเนินทำนองประเภทโฮโมโฟนีคือ มีทำนองหลักและทำนองประสานในลักษณะคอร์ดตามหลักดุริยางค์ศาสตร์แบบตะวันตก ตลอดจนจบพิธีกรรม

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๗

- รูปแบบของบทเพลงบทเพลงนมัสการนี้มีหลากหลายรูปแบบได้แก่ บทเพลงทำนองเดียวบรรเลงซ้ำกัน, บทเพลงสองท่อนแตกต่างกัน, บทเพลงสองท่อนที่ย้อนกลับท่อนแรก, บทเพลงที่ใช้รูปแบบข้างต้นแต่ซ้ำหลายเที่ยว, บทเพลงหลากหลายท่อนไม่ซ้ำกัน, บทเพลงที่นำทำนองหลักมาแปลเป็นทำนองใหม่และโดยส่วนใหญ่เพลงนมัสการหลายเพลงมักขยายประโยคด้วยวิธีการแปลทำนองมากที่สุด
- สีสันเสียง โดยส่วนใหญ่จะเป็นเสียงร้องเดี่ยวของผู้หญิงหรือผู้ชาย ตามโน้ตของเพลงที่กำหนดและบางเพลงมีการจัดซุ่มเสียงให้มีถึง 4 ระดับเสียงจะใช้เสียงของผู้หญิงที่สามารถร้องเสียงสูงมากๆ ได้จัดให้อยู่แนวเสียงที่สูงที่สุดผู้หญิงที่ไม่สามารถร้องเสียงสูงมากๆ ได้รวมไปถึงผู้ชายที่สามารถร้องเสียงสูงๆ ได้จะถูกจัดให้อยู่แนวรองลงมาส่วนผู้หญิงที่ร้องเสียงต่ำๆ ได้ดีและผู้ชายโดยส่วนใหญ่จะอยู่ในแนวรองลงมาจากอัลโตคือTenor และสุดท้ายผู้ชายที่สามารถร้องเพลงเสียงต่ำมากๆ ได้ดีจะถูกจัดอยู่ในเสียงรองมาจากเทเนอร์คือBassในหลายบทเพลงของวัดแม่พระลูกประคำกาลหว่ารใช้นักร้องทั้ง 4 เสียงขับร้องพร้อมๆ กันเป็นการขับร้องประสานเสียงเพื่อเป็นการถวายและเป็นการนมัสการพระเจ้าด้วย
- ความดั่งบทเพลงนมัสการโดยส่วนมากมีน้ำหนักของความดั่งเบาที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลงเพราะต้องการความสบายในการฟังในโบสถ์หรือวัด ฉะนั้นนักดนตรีจะรู้น้ำหนักความดั่งเบาที่จะต้องบรรเลงได้ด้วยตนเองแม้ไม่ได้กำหนดความดั่งเบาไว้ในโน้ตเพลงเลย
- ความหมายของเพลงนมัสการต่างๆ ที่ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ในวัดแม่พระลูกประคำกาลหว่ารมีความหมายที่แสดงถึงการสรรเสริญพระเจ้าของผู้นับถือศาสนาคริสต์ อย่างเป็นที่สูงสุดในสรรพานภาพของพระองค์ที่ได้สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ขึ้นมาและบทเพลงนมัสการ ส่วนใหญ่ยังเป็นการแสดงความซาบซึ้งที่คริสตชนมีต่อความเสียสละของพระเยซูคริสต์เจ้าในการเสด็จลงมาประสูติเป็นมนุษย์เพื่อไถ่บาปให้กับมนุษย์ผู้เป็นคนบาปให้กลับมาอยู่ในความเมตตาของพระเจ้าตลอดกาลรวมถึงในบางช่วงของพิธีกรรม

การขับร้องเพลงสวดยังหมายถึงการขอวิงวอนต่อพระเจ้าให้พระองค์ท่านโปรดประทานความเมตตากรุณาและให้ความช่วยเหลือด้านจิตใจด้วย อีกทั้งยังเป็นการทำให้เกิดการระลึกในหลักคำสอนต่างๆทางศาสนาคริสต์เพื่อแสดงถึงแนวทางการปฏิบัติของคริสต์ชนทุกคนที่ควรจะปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคำสอนของศาสนา

ในด้านของการประกอบพิธีรับศีลมหาสนิทหรือมิสซา บทเพลงสวดมักมีความหมายที่แสดงถึงพระคุณอันสูงสุดของพระเยซูคริสต์เจ้าที่ได้ประทานศีลมหาสนิทให้แก่ชาวคริสต์ โดยปัง (ขนมปัง) และเหล้าองุ่นนี้เป็นสิ่งแทนกายและเลือดของพระเยซูคริสต์เจ้าที่มอบให้แก่คริสต์ชนรับไปกินเพื่อทำให้ร่างกายของตนสนิทแนบแน่นอยู่กับพระเยซูคริสต์เจ้าตลอดไป ชาวคริสต์จึงถือว่าการรับศีลมหาสนิทหรือมิสซา เป็นการย้ำเตือนในการระลึกถึงบุญคุณของพระเยซูคริสต์เจ้าที่ได้ยอมเสียชีวิตเพื่อไถ่บาปให้กับมนุษย์ผู้เป็นคนบาปให้กลับมารักในพระเจ้าชั่วนิรันดร์

การวิเคราะห์บทเพลงโดยใช้หลักการวิเคราะห์คุณลักษณะทางดนตรีในเชิงดุริยางควิทยา มีจุดประสงค์เพื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในบทเพลงมากยิ่งขึ้น มิได้เป็นการเปรียบเทียบในคุณค่าของดนตรี เพราะวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในแต่ละสถานที่อาจมีความแตกต่างกันไป ตามลักษณะถิ่นฐาน และการสืบทอดของแต่ละพื้นที่

การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย ศึกษาวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิกกรณีศึกษาวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ พบว่าวัฒนธรรมดนตรีการนมัสการเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องเนื่อง ผลการวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายของการวิจัยสามารถอภิปรายเพิ่มเติมได้ดังนี้

ปัจจุบันสามารถหาฟังเพลงนมัสการของวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร์ ได้ทุกวันมีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นโดยการบันทึกโน้ตและถ่ายทอดด้วยปากเปล่า โดย

ผู้ที่ฝึกดนตรีหรือนักดนตรีมีอายุตั้งแต่ 9 ขวบ จนถึงผู้สูงอายุ ในปัจจุบันมีคนหนุ่มสาวสนใจในการเล่นดนตรีเพื่อนมัสการพระเจ้ามากขึ้น ทำให้มีวงดนตรีเกิดขึ้นหลายวงในวัด ซึ่งในแต่ละวงดนตรีก็จะมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองไม่เหมือนวัดอื่นเช่นรูปแบบของดนตรีหรือการจัดวงดนตรีก็จะต่างกัน จึงทำให้ดนตรีในวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัรยังคงรักษาเอกลักษณ์ของวัดได้อย่างดี

สรุป

ดนตรีการนมัสการในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เป็นดนตรีที่เล่นกันในโบสถ์เพื่อเป็นการนมัสการพระเจ้า นักดนตรีส่วนใหญ่เป็นผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก และอีกส่วนเป็นนักเรียนและผู้สนใจในการเล่นดนตรี เพลงนมัสการเป็นเพลงที่ใช้ในการนมัสการพระเจ้า โดยใช้ในพิธีต่างๆ ตลอดทั้งปี โดยพิธีกรรมของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก มีวันประกอบพิธีกรรมโดยอิงจากปฏิทินของชาวอียิปต์ โดยมีดนตรีประกอบพิธีกรรมต่างๆ ดนตรีการนมัสการในวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร ใช้เสียงร้องเป็นหลักทั้งเสียงร้องชายและหญิง หรืออาจร้องพร้อมกันบ้างในบางเพลง โดยประสมประสานกับเสียงออร์แกน ในลักษณะการดำเนินงานแบบโฮโมโฟนใช้ระบบเสียงไดอะทอนิก รูปลักษณ์ของท่วงทำนองเป็นแบบเชื่อมโยงต่อเนื่องกันรูปแบบการประพันธ์ส่วนใหญ่เป็นแบบ Stopic Form and variation และบทเพลงนมัสการต่างๆล้วนมีความหมายที่แสดงถึงการวิงวอนและการสรรเสริญพระเจ้าหรือบุคคลสำคัญทางศาสนาคริสต์เป็นหลัก โดยทุกบทเพลงที่ประกอบในพิธีกรรมล้วนทำหน้าที่สนับสนุนและเกื้อหนุนการประกอบพิธีกรรมที่จะประกอบขึ้นภายในวัดแม่พระลูกประคำ กาลหวัร ทั้งสิ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา อินทรสุณานนท์ ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ดร. วีระ พันธุ์เสือ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.รุจี ศรีสมบัติ รองศาสตราจารย์ ดร. มานพ วิสุทธิแพทย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ท่านเหล่านี้ได้ให้
 คำปรึกษา คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องจนปริญญานิพนธ์มีความสมบูรณ์ถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

Chalernsak Pikulsri. (1999). Concert with musical Thailand. Odean store.
 Royal Academy. (2005). The Catholic religion of Holy Rosary Church.
 Bangkok :
 Arksornjaroen Printer.